

ELS LLIBRES I LES COSES

IGNASI ARAGAY

Odiar l'odi i estimar l'amor

El 1934, un any després que Hitler fos nomenat canceller del Reich pel cap de la República de Weimar, Joseph Roth, que pràcticament des del 1925 ja no vivia a Alemanya, va escriure *L'Anticrist*, una narració en forma de reportatge en primera persona que ara tenim en català a Adesiara traduïda per Pilar Estelrich, que en firma, a més, una documentada introducció. Roth, que ni s'amagava ni feia bandera de la seva condició de jueu, sí que en canvi va adoptar una postura clarament "militant i agressiva", segons Estelrich, contra el nazisme. El seu conservadorisme d'aleshores –de jove havia estat socialista– no li impedia una crítica ferotge del nacionalsocialisme. Des dels cafès parisencs on escrivia envoltat d'amics i admiradors, i on bevia sense mesura, buscava una síntesi entre judaisme i catolicisme, alhora que cada cop se sentia més proper a la cultura francesa i a l'humanisme. Tal com queda reflectit en el llibre, el seu model d'intel·lectual se situava entre l'Erasme de Rotterdam retratat per Stefan Zweig –el savi tolerant, actiu, sempre disposat al diàleg– i el pessimisme cultural de Max Picard.

Allarg de la seva vida, Roth va donar moltes versions contradictòries dels seus orígens familiars, des d'afirmar que era un fill natural fins a inventar-se una falsa ciutat d'origen i una vida de pobresa. La veritat és que va néixer el 1894 en una petita ciutat de la regió fronterera austrohongaresa de Galítsia, Brodi –on la gran majoria de la població era jueva–, avui

Ucraïna. El seu pare va morir boig sense que ell, que aleshores tenia 16 anys, l'hagués arribat a conèixer. La família era de classe mitjana i, com molts jueus d'aquella ciutat, tenia l'alemany com a llengua de cultura. Durant la Primera Guerra Mundial va servir a l'exèrcit com a voluntari durant un any, però segurament no va arribar a anar al front, tot i que amb els anys adoptés la "màscara d'exmilitar austríac legitimista".

WIKIMEDIA

El seu *Anticrist* és premonitori del que va passar amb Hitler i, tal com tenim avui el món, torna a tenir plena vigència. Adverteix als seus contemporanis que la bèstia no fa pudor de sofre sinó que es vesteix "amb el modest abillament quotidià del petitburgès". "El senyal més clar que permet reconèixer l'Anticrist és precisament el fet que converteix en vil allò que és essencialment noble". El problema, diu, és que "les persones són

crèdules amb les novetats que encara no han enxampat mentint-los o enganyant-les". Fins i tot ell mateix, víctima de la confusió general, creu que en algun moment n'ha estat còmplice. "Perquè en aquest món dominat temporalment per l'Anticrist s'esdevé que els que afirmen voler el bé són culpats del mal".

Més enllà del seva nostàlgia pel passat –veia un perill en el cinema– o de la seva defensa d'una religiositat pura, el que realment té valor és la intuïció ideològica de Roth per desemmascarar els dos totalitarismes dels anys 30, especialment el nacionalista (feixista), però també el revolucionari (comunista). Veu en el nacionalisme, o el patriotisme, la llavor del mal: "Jo en sé d'un que té relacions sexuals amb les cabres però no dona la mà a cap xinès". "Les persones són abans que res persones. I mentre arreu del món, en totes les llengües d'aquesta terra, no s'hagi dit la veritat òbvia i evident que totes les persones s'assemblen més entre si del que es diferencien les unes de les altres...", no hi haurà pau a la Terra. Sap que "la bondat necessita temps i espai", un temps i un espai que a ell, en aquella Europa convulsa, li manquen. Per això, lluny de la santedat, es confessa: "Soc un ésser humà, tinc por de l'Anticrist, vull fer el possible per venjar-me'n [...]. Respecto els justos, però no soc prou gran per poder comprendre'ls. Temo el mal. L'odi". Per això se sent proper a la gent "que odia l'odi i estima l'amor".

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Ca la Wenling

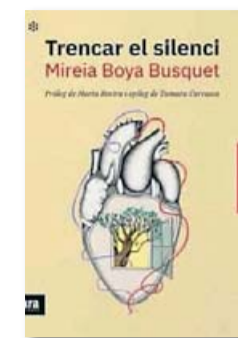
GEMMA RUIZ PALÀ

Proa

256 pàgines i 20 €

5/2

NO-FICCIÓ

[1] Trencar el silenci

MIREIA BOYA

Ara Llibres

192 pàgines i 17,90 €

1/4

[2] Canto jo i la muntanya balla

IRENE SOLÀ / Anagrama

400 pàgines i 22,50 €

1/41

[2] Un dels nostres

TONI CRUANYES

Pòrtic

232 pàgines i 17,90 €

2/5

[3] Pluja d'estels

LAIA AGUILAR

Destino

288 pàgines i 19,50 €

7/2

[3] Ens van robar la joventut

VÍCTOR M. AMELA / Rosa dels vents

346 pàgines i 19,90 €

-/2

[4] La veritable història...

MARCEL FITÉ

Edicions de 1984

224 pàgines i 18 €

-/2

[4] Tota la veritat

DIVERSOS AUTORS

Ara Llibres

440 pàgines i 19,90 €

3/17

[5] És que abans no érem així

EMPAR MOLINER / Columna

220 pàgines i 19 €

-/1

[5] Persistim

GEMMA AGUILERA

Columna

256 pàgines i 15,90 €

5/13

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] La madre de Frankenstein

ALMUDENA GRANDES / Tusquets

560 pàgines i 22,90 €

1/2

NO-FICCIÓ

[1] Si puede, no vaya al médico

ANTONIO SITGES-SERRA / Debate

320 pàgines i 18,90 €

3/5

[2] Soy una mamá

MEGAN MAXWELL

Planeta

432 pàgines i 14,90 €

-/1

[2] Gran historia visual de la filosofía

MASATO TANAKA / Blackie Books

360 pàgines i 21,50 €

2/4

[3] Casas y tumbas

BERNARDO ATXAGA

Alfaguara

464 pàgines i 20,90 €

6/2

[3] El infinito en un junco

IRENE VALLEJO

Siruela

448 pàgines i 24,95 €

5/10

[4] El destino de los héroes

CHUFO LLORÉNS / Grijalbo

864 pàgines i 23,90 €

7/2

[4] Nos robaron la juventud

VÍCTOR AMELA / Plaza & Janés

460 pàgines i 19,90 €

-/2

[5] Lectura fácil

CRISTINA MORALES

Anagrama

424 pàgines i 19,90 €

2/63

[5] Una teoría de la democracia compleja

DANIEL INNERARITY / G. Gutenberg

448 pàgines i 21,50 €

-/5

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes al mercat

UN TAST DE CATALÀ

ALBERT PLA NUALART

'Confrontar' i 'enfrentar-se': una sinonímia no normativa

Afrontar, *enfrentar* i *confrontar* són tres verbs derivats de *front* que expressen la idea de posar dues coses o persones l'una davant de l'altra. Això propicia que topin, competeixin o es barallin però també permet comparar-les i observar en què coincideixen i es diferencien. El primer sentit –el de conflicte o oposició– és el bàsic d'*afrontar* i *enfrentar*. En principi tant podem *afrontar* la mort o un enemic com *enfrentar-nos-hi*. El segon sentit –el de comparació– és el bàsic de *confrontar*. I així, i sempre segons els diccionaris, podem *confrontar* un document amb un altre per comparar-los. També els podem *acarar*. En castellà *se confrontan* o *se cotejan*. I, en cas que no concordin, podem dir: "La còpia no *confronta* amb l'original". Si en lloc de documents són testimo-

nis amb versions diferents, els podem *confrontar*, *acarar* o *afrontar*: "El jutge va *confrontar* el testimoni amb l'acusat". I quan dos terrenys o territoris són contigus podem dir que *confronten* o *afronten*: "Finlàndia *confronta* a l'oest amb Suècia".

Ara bé, cap diccionari permet un *confrontar amb* que sigui sinònim d'*enfrentar-se amb*. No permet dir, per exemple, que "el PSOE prefereix *confrontar* amb un Franco mort que amb el franquisme viu". És un ús no normatiu cada dia més estès i afavorit per tres circumstàncies. Primer, que en castellà ja es tolera (tot i no ser tampoc als diccionaris). Segon, que expressa una idea menys hostil que *enfrentar-se*, i ja se sap que els periodistes es deleixen pels eufemismes: per poder dir sense dir del tot. I tercer, que *confrontació* sí que pot ser sinònim d'*enfrentament*.

'CONFRONTAR' S'ACABA FENT SERVIR COM UN EUFEMISME: ÉS UN 'ENFRONTAR-SE' AMB MENYS HOSTILITAT

De dir que algú prefereix la *confrontació* a la *negociació* a dir que prefereix *confrontar* a *negociar* hi va un pas. I entre dir això i dir que prefereix *enfrentar-se*, hi ha una subtil però important diferència de matís.

Per tot això i perquè al *Diccionari descriptiu* (DDL) ja trobem aquest ús amb un exemple del XIX, resulta sorprenent que no el reculli cap altre diccionari ni llibre d'estil. Tinc la impressió que no és tant que no l'admetin com que els ha passat per alt.